

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026

Kh 7.9.2026 § 110
146/02.05.01.00/2026

Valtiovarainministeriö on lähettänyt 14.8.2026 kirjeen kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemisesta vuonna 2026.

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä hakemuksessa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitettyjä toimenpiteitä tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu. Mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa valtionosuuden korotuksen käytölle seuraavat ehdot hyväksytyn talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päättäväisyydessä olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttötalous- että investointimenoja. Korotus on tarkoitettu tukemaan kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen takia. Tällaisia tarpeita ovat muun muassa varautuminen lainanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.
3. Kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi. Edellä mainittu ehto koskee niitä kuntia, joihin on asetettu mainitun lain 118 §:n mukainen arviointiryhmä.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10 000 000 euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 45 §:n 2 momentin mukaan korotusta

on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä.

Hakemukset pyydetään toimittamaan 29.9.2026 klo 16.15 sähköpostiosoitteeseen kirjaamo.vm@gov.fi.

Nakkilan kunnassa talouden tasapainottamista on harjoitettu operatiivisena työnä ja esimerkiksi v. 2026 talousarviomuutosten kautta. Tasapainosuunnittelu on työtä, jota kuuluu tehdä koko ajan. Valtuuston erikseen päättämään tasapainotussuunnitelmaa ei tällä hetkellä ole. Asia saattaa haitata harkinnanvaraisen korotuksen hakemista.

Kunnalle on aiheuttanut haastetta negatiiviset n. kahden miljoonan euron "sote-erät" valtionosuuksissa. Asia on näyttäytynyt osittain tilapäisenä ongelmana, koska Suomen nykyisen hallituksen tavoitteena oli korjata tilannetta. Näin ei kuitenkaan käynyt ja kovin varmana ei voida asian tilapäisyyttä pitää. Lisäksi asia koskee voimakkaasti lukuisia kuntia.

Kunta on saanut kavennettua em. kahden miljoonan euron vajetta. Lisähaastetta on tuonut työttömyyden kehitys 2025–2026.

Näin ollen perusteet harkinnanvaraisen korotuksen hakemiseen eivät ole yksiselitteisiä.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Ojakoski Markus
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, ettei harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta haeta.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	taloustiimi